

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВА РОБОТА З ДІТЬМИ З
ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ**

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Освітня програма «Спеціальна освіта (Логопедія)»

Спеціальність
016 Спеціальна освіта

Спеціалізація
016.01 Логопедія

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 28 серпня 2023_р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Корекційно-розвиткова робота з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення
Викладач (-і)	Марченко Інна Сергіївна
Контактний телефон викладача	+380687372044
Е-mail викладача	inna.marchenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Індивідуальні та групові консультації
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес оволодіння дітьми рідною мовою як засобом спілкування в умовах цілеспрямованого корекційно-розвивального навчання.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є : формування у студентів глибокого розуміння лінгводидактичних і психофізіологічних основ навчання рідного мовлення, озброєння їх спеціальними засобами, методами та прийомами корекційно-розвивальної роботи з дітьми з ТПМ.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.	
<u>Загальні компетентності:</u>	
ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	
ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	
ЗК-3. Здатність працювати в команді.	
ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	
ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	
ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	
СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (в логопедії).	
<u>Фахові компетентності:</u>	
СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (в логопедії).	
СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.	

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

Результати навчання

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 10. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 15. Ефективно взаємодіяти з органами управління та громадськими організаціями; налагоджувати професійну комунікацію із закладами освіти; здійснювати міжвідомчу взаємодію.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
практичні / лабораторні	2 18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	016 Спеціальна освіта	1	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Завдання, зміст, форми, засоби, методи та прийоми розвитку мовлення дітей із тяжкими порушеннями мовлення	2	2 пр.	10
Тема 2. Спеціальна методика розвитку словника	2	4 лаб.	17
Тема 3. Спеціальна методика формування граматичної будови мови	2	4 лаб.	22
Тема 4. Звукова культура мовлення та підготовка до навчання грамоти	2	4 лаб.	22
Тема 5. Спеціальні методики розвитку зв'язного мовлення.	2	6 лаб.	17
ЗАГ.:	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Вид контролю: екзамен підсумкова оцінка 50 б. (за роботу на практичних заняттях - 15 балів, письмові завдання – 10 б., тестові завдання -15 б., презентація за темою – 10 б.) К/е 50 б. Разом 100 б.
Вимоги до письмових робіт	Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua Письмові завдання з 2-х питань. <i>(для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії) електронний варіант</i>
Семінарські заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 50 б.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдено тестування, створення презентації за однією з обраних тем програми дисципліни..

Підсумковий контроль	форму контролю: екзамен; форму здачі: письмова, тестові завдання на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua
----------------------	--

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність: : [Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника \(нова редакція\).](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/)

Відвідування занять Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове

Пропущені заняття здобувач відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного занять роботу. Для цього використовуються:

- усне опитування;
- перевірка письмових завдань;
- заслуховування і перегляд відео презентацій;
- перевірка виконаної, передбаченою програмою курсу самостійної роботи

Додаткові бали за самоосвіту: студент може отримати додаткові бали згідно з [Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf за участь у конференціях, студентських наукових гуртках, олімпіадах, за підготовку публікацій.

Неформальна освіта: [Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(Редакція 3\) \(введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.\)](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf)

8. Рекомендована література

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" / Наук. кер. та заг. ред. О. Л. Кононко. 3-тє вид., випр. К.: Світич, 2009. 430 с.
2. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. 2-е видання. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 374 с.
3. Галущенко В. І. Особливості формування просодичного компонента мовлення у дітей зі стертою дизартрією: дис. канд. пед. наук: спец. 13.00.03. О., 2012. 247 с.
4. Дитина: Орієнтовний зміст виховання і навчання дітей 3-7 років у дитячих закладах. К: Освіта, 1993.
5. Ільїна Н.В. Формування образного мовлення у дітей із ЗНМ / Н. В. Ільїна // Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання. 2011. №1 (59). С. 43-46.
6. Марченко І.С. Формування початкових форм діалогу у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення. // Зб. наук. праць Кам'янець-Подільського ДУ. Випуск 6. Кам'янець-Подільськ, 2006.
7. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників). Начальний посібник. К.: ВД «Слово» 2015. 312 с.
8. Марченко І. С. Формування творчого зв'язного мовлення у дошкільників із затримкою психічного розвитку. К.: КНТ. 2006. 92 с.
9. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільних закладах /за ред. А.М. Богуш. К.: Вища школа, 1992. 413с.
10. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» у 2 част. Ч.ІІ. Від трьох до шести (семи) років / Аксьонова О. П., Аніщук А. М., Артемова Л. В. Наук. керівник О. Л. Кононко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна». 2014. 452 с.

11. Програма виховання і навчання дітей з фонетико фонематичним недорозвитком мовлення (проект)/ Укл. Петренко С.М., Мілевська О.П. К., 1999.
12. Рібцун Ю. В. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ. К.: Освіта України. 2011. 29 с.
13. Рібцун Ю. В. Програми з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із тяжкими порушеннями мовлення. К. 2015. 64 с.
14. Савінова Н. В. Коригування мовлення дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності: автореф. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук.: спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / Н. В. Савінова. Одеса. 2005.
15. Савченко М. А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей. Тернопіль: Навчальна книга. 2014. 160 с.
16. Січкачук Н. Д. Словникова робота, як напрям розвитку мовлення у дітей з моторною алалією // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. «Корекційна педагогіка та спеціальна психологія»: зб. наук. праць. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. Вип. 14. С. 144-146
17. Соботович Є. Ф. Вибрані праці з логопедії. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2015. 308 с.
18. Сучасна українська літературна мова /за ред. М.Я. Плющ, 2 вид. К.: Вища школа. 2000.
19. Тарасун В. В. Превентивне навчання дошкільників з порушеннями мовленнєвого розвитку. К.: Правда Ярославичів. 1998.
20. Тарасун В. В. Логодидактика. К. 2004. 348 с.
21. Тищенко В. В. Формування слухового контролю в мовленнєвій діяльності старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія : збірник наукових праць. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2015. № 29. С. 112-118.
22. Трофіменко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення / Програмово-методичний комплекс. К: Актуальна освіта, 2007.
23. Чередніченко Н. В., Горбачова Д. М. Формування фонетико-графічної грамотності у молодших школярів із порушенням мовленнєвого розвитку в умовах корекційного навчання. Навчально-методичний посібник. К. 2016. 211с.
24. Шалімова Л. Л. Казкотерапія як засіб розвитку дошкільнят / Л. Л. Шалімова. Х.: Вид-во «Ранок». 2013. 160 с.
25. Швалюк Т. М. Формування навичок побудови простого поширеного речення у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення Науково-методичний журнал «Логопедія». № 5. 2015. С. 84-93.
26. Швалюк Т. М. Методика формування складносурядних речень, складних синтаксичних конструкцій у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Зб. Наукових праць. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. № 21. С. 311-316.
27. Шеремет М. К., Пахомова Н. В. Формування мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовлення до навчання в школі. Навчально-методичний посібник. К., 2009.

Викладач Марченко Інна Сергіївна, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

)

